

Budapest Integrált Területi Program Félidei Értékelési sablon

Budapest Integrált Területi Programjának félidei értékelése

2021-2025

Értékelésért felelős szervezet:	Budapest Főváros Önkormányzat
Értékelésért felelős szervezet kapcsolattartó:	<i>Erő Zoltán</i> <i>Várostervezési Főosztály, főosztályvezető,</i> <i>főépítész</i> <i>ero.zoltan@budapest.hu ; 06-1-327-1582</i>
Értékelésért felelős szervezet címe:	<i>1052 Budapest, Városház utca 9-11</i>
Közygyűlési Határozat az elfogadásról:	<i>[Kgy. határozat száma, amennyiben releváns]</i>

BUDAPEST, 2026. [BENYÚJTÁS HÓNAP, NAP]

Tartalom

1	Az ITP módosítási folyamatának bemutatása	3
2	A támogatások felhasználásának értékelése – forrásabszorpció- elemzés	4
3	Az eredményességet befolyásoló folyamatok	10
3.1	Az indikátorvállalások nyomonkövetése	10
3.2	A partnerség értékelése	13
3.3	A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők	18
4	Megállapítások, javasolt beavatkozások, a következő programozási időszak előkészítése	19
4.1	Megállapítások, javasolt beavatkozások – félidei összegző értékelés	19
4.2	Javaslatok a 2028–2034 programidőszak területfejlesztési szakpolitikai tervezéséhez	22
5	Önellenőrzési lista - félidei értékelés ellenőrzéséhez	32
6	Mellékletek	32

1 Az ITP módosítási folyamatának bemutatása

1. táblázat: ITP módosítások

Elfogadott ITP verziószáma	Fővárosi közgyűlési határozat száma	Kormányhatározat száma
v1.0	1521/2021 (X. 27.) Fővárosi Közgyűlési határozat	1196/2023. (V. 15.) Korm. határozat
v2.0	236/2023. (III. 29.) Fővárosi Közgyűlési határozat	1044/2025. (III. 5.) Korm. határozat
v3.0	<i>folyamatban</i>	<i>folyamatban</i>

A TOP Plusz Operatív Programot az Európai Bizottság 2022. december 22-én a C (2022)10008 számú Bizottsági határozat keretében elfogadta, így a végleges operatív program birtokában folytatódott a TOP Plusz megvalósítása. Tekintettel arra, hogy az ITP 1.0 verzió (előzetes ITP) készítése idején (2021. október) a TOP Plusz Operatív Program még nem került elfogadásra, később az időközben elfogadott programmal való összhang megteremtése érdekében vált szükségessé az ITP – jellemzően technikai jellegű – véglegesítése, melyet 2.0 számú módosításként jelölünk. A 2.0 számú módosítást 236/2023. (III. 29.) számmal fogadta el a Fővárosi Közgyűlés. A Kormány Budapest ITP 2.0 módosítását a 1196/2023. (V. 15.) Korm. határozat módosításáról szóló 1044/2025. (III. 5) Korm. határozatával fogadta el (hatályon kívül helyezve az előzetes ITP elfogadásáról szóló Korm. határozatot).

Az ITP félidei értékelésének idején zajlik az ITP 3.0 verziójának a készítése, melyet a TOP Plusz Operatív program 2. számú módosítása indokol (az Európai Bizottság által 2025.12.15-én került elfogadásra), az ebben foglaltakat szükséges átvezetni az ITP-be.

A TOP Plusz Operatív Program módosításában változott az indikátorok köre és 2029-es célértéke. Emellett a 2025. év folyamán felhívások közötti forrásátcsoportosításra került sor az Egészséges utcák program javára, melyet a standard eljárásban a tervezettnél nagyobb számban és nagyobb forrásigénnyel benyújtott projektek indokolták. Ennek megfelelően az ITP-ben is átvezetésre kerül a módosítás, 5,73 Mrd forint összeg került átcsoportosításra a TOP Plusz-4.1.3 Komplex klímaadaptációs és közterület-megújítási program felhívásról a TOP Plusz-4.1.1 Egészséges utcák program felhívásra.

2 A támogatások felhasználásának értékelése – forrásabszorpció-elemzés

Az ITP forrásallokációja vonatkozásában a TOP Plusz forrásainak keretösszegei két prioritásban kerültek meghatározásra. A TOP Plusz prioritásokhoz három intézkedés került meghatározásra, melyek a FŐTEP stratégiai céljainak feleltethetők meg.

2. táblázat TOP Plusz Prioritások, Intézkedések és keretösszegek

TOP Prioritás	Plusz	4. prioritás keretösszege (ERFA) (Mrd Ft)	5. prioritás keretösszege (ESZA) (Mrd Ft)	Összesen Budapest
Prioritás keretösszeg		59,260	24,302	83,562
Intézkedések		4.1 Élhetőbb városi környezet megteremtése integrált településfejlesztési beavatkozásokkal	4.2 Esélyteremtő szolgáltatások, szociális célú városrehabilitáció és épületállomány energiahatékony infrastrukturális hátterének javítása	5.1 A humán fejlesztéseket támogató beavatkozások
Intézkedés keretösszeg		49,76	9,5	24,302
				83,562

Forrás: Budapest ITP 2021-27.

3. táblázat Budapest Főváros TOP Plusz Programjainak kapcsolódása a TOP Plusz prioritásokhoz, intézkedésekhez és beavatkozási tématerületekhez

TOP Plusz Prioritás	TOP Plusz Intézkedés	Beavatkozási tématerület (TOP Plusz 4. és 5. prioritás)	Programok	Indikatív forráskeret (Mrd Ft)
4. Budapest infrastrukturális fejlesztések	4.1 Élhetőbb városi környezet megteremtése integrált településfejlesztési beavatkozásokkal	1. Élhetőbb városi környezet integrált településfejlesztési beavatkozásokkal	P3. Komplex klímaadaptációs és közterületmegújítási projektek	19,6*
			P4. Egészséges utcák program	24,16*
			P5. Bringasztráda program	6
	4.2 Esélyteremtő szolgáltatások, szociális célú városrehabilitáció és épületállomány energiahatékony infrastrukturális hátterének javítása	2. Esélyteremtő szolgáltatások, szociális célú városrehabilitáció és épületállomány energiahatékony infrastrukturális hátterének javítása	P1. Lakásügynökség – lakásállomány felújítása és bővítése	8,5
			P2. Szilárd tüzelésű háztartások átállítása, energiaszegénység enyhítése	1
5. Budapest humán fejlesztések	5.1 A humán fejlesztéseket támogató beavatkozások	3. A humán fejlesztéseket támogató beavatkozások.	P6. Fővárosi Foglalkoztatási Paktum	2,802
			P7. Komplex egészségügyi, szociális és munkaerő-piaci támogatás	4,2
			P8. Energiaügynökségi modell elindítása	-
			P9. Szociális szolgáltatások kapacitás-fejlesztése	6,9
			P10. Lakásügynökség-modell kialakítása	3,0
			P11. Lakhatási garancia program	7,4

* A folyamatban lévő ITP módosítás során forráskeret átcsoportosításra kerül sor, a P3. Komplex klímaadaptációs és közterületmegújítási projektek program terhére 5,73 Mrd Ft átcsoportosításra kerül a P4. Egészséges utcák program forráskeretébe.

Forrás: Budapest ITP 2021-27.

A félidei értékelés kezdetéig a 4. prioritás 1. intézkedés programjaihoz kapcsolódó felhívások kerültek meghirdetésre (4. Budapesti infrastruktúrafejlesztések 4.1 Élhetőbb városi környezet megteremtése integrált településfejlesztési beavatkozásokkal):

TOP_PLUSZ-4.1.1-23 Egészséges utcák program (P4)

TOP_PLUSZ-4.1.2-23 Bringasztráda program (P5)

TOP_PLUSZ-4.1.3-23 Komplex klímaadaptációs és közterület-megújítási program (P3)

A 4. prioritás 1. intézkedésének teljes keretösszege tehát meghirdetésre került. A félidei értékelés idején a 4. prioritás forrásfelhasználási aránya a meghirdetett felhívások tekintetében 83,97%, a Budapesti fejlesztések tekintetében pedig (4. és 5. prioritás együttesen) 59,55%.

A forrásabszorpció elemzés a Nemzeti Fejlesztési Központ által rendelkezésre bocsátott projektszintű adatokon alapul. Az első támogatási kérelem benyújtására 2024. április végén került sor, az eddigi támogatói döntéseket 2025-ben hozták meg. Budapest esetében éles különbség figyelhető meg a kerületi szintű (standard) és a fővárosi szintű (kiemelt) projektek előrehaladása között.

Az intézkedésen belül található az egyetlen¹ standard kiválasztási eljárásrend szerinti felhívás a TOP_PLUSZ-4.1.1-23 kódszámú (P4). Egészséges utcák program. Az intézkedésen belül a standard eljárásrend keretében allokált forrás aránya 49,55% (ez a források átcsoportosításával és tartaléklistás projektek támogatásával 60%-ra nő). A 4. prioritás ERFA beruházások körében a standard eljárásrend indikatív forráskeretének aránya 40,77% (az ITP módosítás eredményeként az aránya 50,44%-ra nő).

A P4. Egészséges utcák program területi standard eljárásrend szerinti felhívása az "Egészséges utcák", TOP_PLUSZ-4.1.1-23 a legnagyobb előrehaladást mutató terület. A kerületi önkormányzatok 39 db projektjavaslatot nyújtottak be a felhívás keretében komplex közterületmegújítás céljából 2024 szeptemberében. A benyújtott pályázatok igényelt támogatásainak értéke 49,57 Mrd Ft, az igényelt összköltség 49,62 Mrd Ft, ez a programban rendelkezésre álló 24,16 Mrd Ft forrás kétszeres túligényét (205%) jelenti, azonban az alultervezést némileg kompenzálja az ITP tervezett forrásátcsoportosítása a P4 javára. A benyújtott pályázatok közül 3 elutasításra került (ezek igényelt támogatása és összköltsége egyaránt 4,75 Mrd Ft), 13 pedig forráshiány miatt csak tartaléklistáról támogatható feltételekkel, és/vagy csökkentett összköltséggel. A tartaléklistás projektek igényelt támogatása és összköltsége 16,7 Mrd Ft, a támogató által megítélt támogatás összege és összköltsége 15,95 Mrd Ft, a költségcsökkentés mértéke átlagosan 4,7%. A szerződéskötési arány vonatkozásában 19 db projekt (a benyújtott pályázatok több mint fele) „Hatályba lépett szerződés” státusszal bír, ami azt jelenti, hogy a forráslekötés jogilag lezárult, a támogatási

¹ a tervezett ITP módosítás keretében a P9. Szociális szolgáltatások kapacitásfejlesztése program keretében is lehetőség lesz standard eljárásrend forrásfelhasználási mód alkalmazására.

szerződések megkötésére 2025 decemberében került sor. Emellett az adatbázis lehívásának idején további 1 db projekt rendelkezik támogatói döntéssel, státusza szerződéskötés alatt áll, a projekt igényelt és megítélt támogatás értéke és összköltsége 1,49 Mrd Ft. Támogatási szerződésekkel (TSZ) rendelkező 19 projekt esetében költségcsökkentésre nem került sor, az igényelt, a megítélt és a szerződött támogatások értéke és összköltsége is megegyezik, 23,59 Mrd Ft. Ezzel az eredetileg rendelkezésre álló forrás 98%-a lekötésre került, de a folyamatban lévő szerződéskötés mellett a tervezett keretösszeg emelés révén további projektek támogathatók tartaléklistáról. A standard eljárásrend projektjeinek kisebb léptéke és gyorsabb előkészíthetősége miatt itt a forrásfelhasználás időarányosan kiváló, a támogatott és a tartaléklistás projektek esetében (összesen 32 db) az igényelt támogatáshoz képest a megítélt költségcsökkentés aránya mindössze 1,9%, ami a pályázatok jó minőségére, gondos pénzügyi tervezésére utal.

A kiemelt eljárásrend (TOP_PLUSZ-4.1.2-23 és 4.1.3-23) keretében a BKK, illetve Budapest Főváros Önkormányzata által koordinált stratégiai nagyberuházások valósulnak meg. A P5. Bringasztráda program, TOP_PLUSZ-4.1.2-23 kódszámú felhívás keretében fenntartható városi közlekedésfejlesztés valósul meg, két támogatási kérelem került benyújtásra 2024. április 30-án. A két projekt támogatói döntéssel és hatályba lépett szerződéssel rendelkezik, a TSZ-ek megkötésére 2025. második félévében került sor. A projektek szerződött támogatási összege és összköltsége összesen 6 Mrd Ft, így a P5. program keretében rendelkezésre álló forrás teljes egészében lekötésre került. A TOP_PLUSZ-4.1.3-23 kódszámú felhívás, P3. Komplex klímaadaptációs és közterület-megújítási program keretében 4 db kérelem került benyújtásra (2 db 2024 szeptemberében és 2 db 2025. decemberében) összesen 13,87 Mrd Ft igényelt támogatással és összköltséggel, támogatói döntés egyelőre nem született a projektekkel kapcsolatban. A kiemelt eljárásrendben benyújtott igények és a támogatói döntések között nincs eltérés, ami a pályázatok előkészítések minőségét és az előzetes egyeztetések hatékonyságát igazolja. A folyamatban lévő ITP módosítás érinti a P3 program keretében rendelkezésre álló forrás összegét, a módosítás elfogadásával és az igényelt támogatások költségcsökkentés nélküli támogatói döntéssel történő elfogadásával a program teljes keretösszege lekötésre kerül.

4. táblázat Támogatási Szerződéssel lekötött forrásfelhasználás aránya

TOP Plusz Prioritás	4. prioritás forrásfelhasználás aránya (ERFA) (%)		5. prioritás forrásfelhasználás aránya (ESZA) (%)	Összesen forrásfelhasználás aránya Budapest (%)
Prioritás forrásfelhasználás (hatályos TSZ)	49,94		0	35,42
Intézkedések	4.1 Élhetőbb városi környezet megteremtése integrált	4.2 Esélyteremtő szolgáltatások, szociális célú városrehabilitáció	5.1 A humán fejlesztéseket támogató beavatkozások	

	településfejlesztési beavatkozásokkal	ó és épületállomány energiahatékony infrastrukturális hátterének javítása		
Intézkedés forrásfelhasználás (hatályos TSZ)	59,48	0	0	35,42

Forrás: Budapest ITP 2021-27. és TOP IH adatszolgáltatás alapján

A félidei értékelés idején a 4. prioritás 1. intézkedésének forrásfelhasználási aránya a hatályos szerződések tekintetében 59,48%, egyedül a TOP_PLUSZ-4.1.3-23 Komplex klímaadaptációs és közterület-megújítási program (P3) szerződéskötéseire nem került még sor, illetve a TOP_PLUSZ-4.1.1-23 Egészséges utcák program (P4) program egy projektje szerződéskötés alatt áll, tehát az intézkedés előrehaladása kielégítő. A lekötött források előrehaladása a 4. prioritás arányában 49,94% budapesti fejlesztések tekintetében pedig (4. és 5. prioritás együttesen) 35,42%. Az előrehaladás gyorsítható a benyújtott támogatási kérelmek minél gyorsabb elbírálásával, a támogatói döntések meghozatalával és a meg nem hirdetett pályázati felhívások közzétételével.

A valós, teljesítésarányos/számlás kifizetések aránya rendkívül alacsony (csak a TOP_PLUSZ-4.1.2-23 kódszámú, P5 Bringasztráda program egyik projektjét érinti, a program forrásának 0,0019%-ával), mivel a projektek többsége jelenleg a közbeszerzési szakaszban vagy a kivitelezés legelején tart. A kifizetések döntő többsége jelenleg támogatói előleg, lehetővé téve a likviditás biztosítást és a szállítói előleg alapú elszámolást. Követelések, szabálytalanságok nem merültek fel a pályázatok végrehajtásával kapcsolatban.

A kiemelt eljárásrendű projektek esetében a tervezési, közbeszerzési és engedélyeztetési eljárások hosszadalmasabbak, a kifizetések így később indulnak meg, a megítélt támogatási összegek (projektenként 1,1–5,5 Mrd Ft) biztosítják az ITP vonatkozó programok forrásainak nagy tömegű lekötését. A kivitelezések megkezdésével az előlegigénylés lehetősége jelentősen meg fogja növelni a ténylegesen felhasznált források arányát.

A támogatott projektek céljai megfelelnek a P3, P4 és P5 programban szereplő céloknak és hozzájárulnak a FŐTEP és az ITS stratégiai céljainak megvalósulásához.

Költségstruktúra és végrehajtási hatékonyság

Az ITP keretében támogatott projektek költség szerkezete igazodik a 4. prioritás ERFA típusú infrastrukturális fejlesztési struktúrájához, ugyanakkor megjelennek a fenntarthatóságot és a szakmai minőséget biztosító kiegészítő elemek is. Az összköltség 80%-át az építési költségek teszik ki, a fennmaradó részt a szolgáltatások (tervezés, marketing), a tartalék és az átalányalapú (projektmenedzsment, műszaki ellenőrzés, és kommunikáció) költségek adják.

A költségek megoszlása kategóriánként:

A projektek összköltségvetését elemezve az alábbi főbb súlypontok azonosíthatók:

- Beruházási (építési) költségek (kb. 78-82%): Ez a domináns tétel. A kerületi „Egészséges utcák” projekteknel (pl. Ferencváros, Zuglói) és a BKK nagyberuházásainál (pl. Rakpartok) a források döntő része a fizikai megvalósításra (burkolatsere, zöldítés, közműépítés) irányul.
- Szakmai előkészítés (kb. 5-8%): A táblázatok szerint a projektek elején jelentős összegeket különítettek el tervezésre és műszaki dokumentációra.
- Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások (kb. 3-5%): Ide tartoznak a műszaki jellegű szolgáltatások, a marketing és egyéb szakértői szolgáltatások.
- Projektmenedzsment és átalányköltségek: Az egyszerűsített költségelszámolás (átalány) csökkenti az adminisztrációs terheket.

Végrehajtási hatékonyság

A hatékonyság egyik legjobb mérőszáma a megítélt támogatás és a ténylegesen szerződött összeg aránya:

- Magas hatékonyság a standard eljárásrendben: A kerületi projektek többségénél a megítélt és a szerződött összeg megegyezik, ami azt mutatja, hogy a tervezési szakaszban pontos költségbecslések készültek, és a projektek „szerződéskész” állapotban kerültek benyújtásra. Az ITP módosítás eredményeként a tartaléklistas projektek TSZ-kötését gördülékenyen szükséges menedzselni.
- Kiemelt projektek hatékonysága: A kiemelt projekteknel a TOP_PLUSZ-4.1.2-23 Bringasztráda program (P5) esetében került sor TSZ-kötésre, a P3 esetében támogatói döntés még nem született ez jelzi, hogy a hatékonyságot itt a hosszú előkészítési idő befolyásolja, azonban a megítélt források tömege biztosítja a hosszú távú abszorpciók céljait.

Összegző megállapítás: Az ITP forrásabszorpciója a félévben elfogadható szintű, a meghirdetett felhívások tekintetében megfelelő. A forrásabszorpció gyorsítása érdekében szükséges a fennmaradó 4. prioritás 2. intézkedés programjainak és az 5. prioritás programjainak meghirdetése. Tekintettel arra, hogy a meg nem hirdetett felhívásokhoz kapcsolódó programok többségének tervezett forrásfelhasználási módja kiemelt eljárásrend szerinti (a folyamatban lévő ITP módosítás eredményeként a P9. Szociális szolgáltatások kapacitás-fejlesztése keretében lehetőség lesz standard eljárásrend szerint pályázatot benyújtani), javasolt a Fővárosi Önkormányzat és a projektgazdák, valamint az Irányító Hatóság közötti együttműködése keretében a felhívások mielőbbi meghirdetése. Szükség esetén a meghirdetésre nem került felhívások tartalmi és forrásabszorpciók felülvizsgálata is lehetséges.

Kockázatok és javaslatok a második szakaszra:

1. **Kockázat:** A kiemelt projektek esetében a megvalósítási határidők kitolódása kockázatot jelenthet a programzárás szempontjából, ha a kivitelezési közbeszerzések csúsznak.
Javaslat: Kiemelt projektek TSZ-kötéseinek gyorsítása a hiánypótlás benyújtásával, a projektek előkészítésének felülvizsgálatával, az engedélyeztetési eljárások megkezdésével

2. **Kockázat:** A standard kiválasztási eljárásrend keretében TOP_PLUSZ-4.1.1-23 Egészséges utcák program (P4) benyújtott projektek egyharmada forráshiány miatt elutasításra került, tartaléklistáról támogathatók közel 16 Mrd Ft támogatási összeggel. A tartaléklistás projektek forrásigénye jelentős, az ITP P4 program céljainak megvalósulását szolgálják, a folyamatban lévő ITP módosítás esetleges elhúzódása veszélyezteti ezen jó minőségű projektek megvalósítását.

Javaslat: Javasolt a standard eljárásrendnél keletkező esetleges forrásmaradványok monitoringja. Amennyiben egyes kerületi projektek visszalépnek, a forrásokat a már építési engedéllyel rendelkező, „tartaléklistás” vagy többletigényt jelző közterület-megújítási programokhoz kell átcsoportosítani.

3. **Kockázat:** A meg nem hirdetett kiemelt és a tervezett standard felhívások közzétételének késlekedése veszélyezteti a teljes forrásfelhasználás célját.

Javaslat: Javasolt a felhívások, főként az infrastrukturális beruházásokra irányuló, ERFA-ból finanszírozott felhívások mielőbbi megjelentetése a forrásabszorpció ütemének gyorsítása érdekében. A Fővárosi Önkormányzat rendelkezik a projektfejlesztéshez, pályázat menedzseléséhez és megvalósításához szükséges kapacitásokkal. A felhívások közzétételéig a Főváros és a projektgazdák folyamatosan dolgoznak a benyújtásra váró kiemelt projektek előkészítésén.

3 Az eredményességet befolyásoló folyamatok

3.1 Az indikátorvállalások nyomonkövetése

A budapesti ITP indikátorrendszere a fenntartható városfejlesztésre, a klímaadaptációra és a közösségi közlekedés prioritásaira épül. Jelenleg a meghirdetett felhívások keretében TSZ-szel rendelkező projektek esetében projektszintű tervadatok állnak rendelkezésre (kumulált formában ld. táblázat), a tény értékek majd a projektek fizikai befejezését követően várhatók a terveknek megfelelően.

Városi nyitott terek és zöldfelületek (RCO114)

Ez az indikátor méri a városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek nagyságát (m²), kapcsolódó felhívás: TOP_PLUSZ-4.1.1-23 Egészséges utcák program (P4).

A standard eljárásrendű kerületi „Egészséges utcák” projektek a felhívásoknak megfelelően következetesen tartalmaznak m² alapú vállalásokat, a klímaadaptációs és közterület-megújítási célokat nagy arányban beépítették a kerületek a projektjeikbe. Míg az egyes projektek vállalásai (jellemzően 30–100 m² közötti specifikus új zöldfelület/nyitott tér projektenként) alacsonynak tűnhetnek, a budapesti ITP szintjén a sok kisléptékű beavatkozás összeadódva jelentős hálózati hatást fejt ki. A közterület-megújítás fajlagos költségei Budapesten magasabbak az országos átlagnál a sűrű közműhálózat és a speciális városképi követelmények (pl. kőburkolatok, nagy lombkoronájú fák telepítése) miatt.

Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése (RCR64 és RCO58)

Kapcsolódó felhívások: TOP_PLUSZ-4.1.1-23 Egészséges utcák program (P4) és TOP_PLUSZ-4.1.2-23 Bringasztráda program (P5).

Az indikátorvállalások biztosítják a fejlesztések eredményességét, a célértékek elérése a projektek fizikai befejezését követően, a tervezett projektzárásukkor, a programozási időszak legvégén várható.

RCR64 A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói: A tervértékek közel 92%-át a két P5 kiemelt bringasztráda nagyprojekt adja, a fennmaradó tervértékek a P4 standard kerületi projektek kisléptékű kerékpáros fejlesztései adják. A bringasztráda projekt kiemelkedően hatékony a „forrás/felhasználó” mutató tekintetében, mivel viszonylag alacsonyabb beruházási költséggel ér el milliós éves használói számot.

RCO58 Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra: a két kiemelt projekt adja a tervértékek 50,5%-át, a tervértékek másik felét a P4 kisléptékű kerületi kerékpáros fejlesztésekből tevődik össze. Az ITP célérték csökkentése indokolt a vártnál kisebb hosszúságú kerületi kerékpáros fejlesztések miatt.

Az integrált területfejlesztési stratégiák előkészítésében részt vevő érdekelt felek száma (RCO112)

Társadalmi inklúzió és partnerség mérési mutatója, kapcsolódó felhívások: TOP_PLUSZ-4.1.1-23 Egészséges utcák program (P4) és TOP_PLUSZ-4.1.2-23 Bringasztráda program (P5).

A kiemelt projektek esetén 67 partner került bevonásra, néhány standard kerületi projekt esetében akár 100-200 érdekelt fél is bevonásra került a tervadatokat alapján, igazolva, hogy a tervezési folyamatok megfelelnek az EU-s partnerségi elvnek.

Forgalom-csillapítással érintett utak hossza (TPO16)

A TOP_PLUSZ-4.1.1-23 Egészséges utcák program (P4) a standard, kisebb méretű projektek terveiből tevődik össze a rögzített tervérték, ez alapján projektenként átlagosan 500 m forgalom-csillapítással érintett útszakaszt fejlesztenek a kerületek.

Összegzés:

Adatminőség: A táblázatban szereplő „Cél kumulált” és „Cél öszváltozás” oszlopok konzisztensek, az adatok alkalmasak a statisztikai összesítésre és az eredményesség mérésére.

Időbeli eloszlás: Az indikátorok „tény” értékei jelenleg szinte mindenhol nullák, ami a projektek életciklusából (előkészítés/megvalósítás alatt állnak) adódik. A fizikai előrehaladás a 2026-2028-as években fogja eredményezni az indikátorok első teljesülését.

Célértékek elérése: A forrásfelhasználás üteméhez viszonyítva az indikátorok összesített tervértékei megfelelő teljesítést vetítenek elő a célértékek elérése érdekében. A félidei értékelés idején folyamatban lévő ITP módosítás érinti az indikátor célértékeinek felülvizsgálatát is, elsősorban a P4 Egészséges utcák program esetében a kumulált tervértékek nem érik el a 2029-es, ITP-ben rögzített célértéket, mivel a vártnál kisebb volumenű fejlesztéseket terveztek be a kerületi projektekben. Ennek oka főként a tervezés és a megvalósítás között eltelt időszakban bekövetkezett infláció és építőipari szolgáltatások drágulásával magyarázható.

Javasolt az ITP célértékeinek felülvizsgálata során figyelemmel lenni a forrásátcsoportosítások hatásaira is, különösen a P4 program forráskeretének emelésére és a tartaléklistás projektek

tervértékeire, valamint a támogatói döntéssel rendelkező, de hatályos támogatási szerződéssel még nem rendelkező P3 nagyprojektekre is. A TOP Plusz módosítások mellett pedig az IH és a Főváros között történt indikátor módszertani egyeztetések eredménye is figyelembevételre kerül az ITP módosítás során.

5. táblázat: Indikátorvállalások

Indikátor		Mértékegység	Célérték 2029	Támogatási kérelemben rögzített vállalások összesen	Támogatott projektek összesített indikátorvállalása
Azonosító	Megnevezés				
RCO58	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	km	23	11,385	11,385
RCO112	Az integrált területfejlesztési stratégiák előkészítésében és végrehajtásában részt vevő érdekelt felek	db	28	700	700
RCO114	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	220 000	58 451,41	58 451,41
RCR64	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	fő/év	1 000 000	5 881 047	5 881 047
TPO16	Forgalomcsillapítással érintett utak hossza	km	20	9,163	9,163

Forrás: Budapest ITP 2021-27. és TOP IH adatszolgáltatás alapján

Az RCO112 Az integrált területfejlesztési stratégiák végrehajtásában részt vevő érdekelt felek indikátor támogatási szerződésekben vállalt tervértékei alul lettek tervezve. Az érintett TOP_PLUSZ-4.1.1-23 Egészséges utcák program keretemelésének köszönhetően több projekt kapott támogatást, így magasabb lett a bevont felek száma (jelenlegi célérték 28, ITP módosítás keretében tervezett célérték 25 tervérték 700).

A tervezett ITP módosítás keretében minden indikátor célértéke csökkentésre kerül, részben a TOP Plusz módosítása, a forrásvesztés, továbbá a forrásátcsoportosítás és a módszertani, illetve definíciós pontosítások eredményeképpen.

A meg nem hirdetett felhívásokhoz kapcsolódó jelentősebb indikátor célérték módosítások:

- RCR55 Újonnan épített, átépített, felújított vagy korszerűsített közutak éves felhasználói indikátor mértékegysége pontosításra kerül fő-ről utaskilométer/év-re, az indikátor célértéke is csökken,
- RCR64 A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói indikátor mértékegysége pontosításra kerül fő-ről fő/év-re, az indikátor célértéke is csökken,
- TPR06 Támogatás révén létrehozott vagy betöltött szolgáltatói álláshelyek száma indikátor módszertani pontosítás miatt az indikátor célértéke csökken.

Tervezett ITP módosítás keretében törlésre kerülő indikátorok:

- RCO 123 Szilárd fosszilis tüzelőanyagú berendezéseket felváltó földgáztüzelésű melegvíz- és fűtési rendszerekkel ellátott lakóingatlanok (db),
- RCR105 Szilárd fosszilis tüzelőanyagból földgázra átváltott melegvíz- és fűtési rendszerekből származó becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások (CO₂t/év),
- RCR37 Az éghajlattal kapcsolatos természeti katasztrófákkal (árvíz vagy erdőtűz kivételével) szembeni védintézkedésekkel érintett lakosság (fő),
- RCR62 Az új vagy korszerűsített közösségi közlekedés éves felhasználói (fő).

Tervezett ITP módosítás keretében új indikátorok bevezetése:

- RCO22 Megújuló energiát előállító addicionális termelőkapacitás (MW) 0,5 célértékkel,
- RCR27 Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások (CO₂t/év) (Alapvonal vagy referencia érték 1000 2021-es tárgyévben) 500 célértékkel.

Az ITP-ben szereplő további célértékek elérését a fennmaradó pályázati felhívások, különösen az infrastrukturális fejlesztéseket célzó, ERFA-ból finanszírozott felhívások mielőbbi meghirdetése és döntéshozatala tudja biztosítani. A még meg nem hirdetett ESZA kiírások esetében, az OP-ban meghatározott indikátorok forrásvesztéssel összhangban csökkentett célértékei, a program módosítását és a TPR06 indikátor módszertani pontosítását is figyelembe véve, tarthatóak.

3.2 A partnerség értékelése

A Fővárosi Önkormányzat nagy hangsúlyt fektet a **partnerségi kapcsolatok** kiterjesztésére és aktív fenntartására. A Tftv.-ben foglalt közfeladatok ellátása során Budapest Főváros Önkormányzata összehangolja a kormányzat, az önkormányzat és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit, amelynek keretében a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről. Az ITP-t megalapozó településfejlesztési és területi stratégiák (ITS, FŐTEP) készítése során a partnerség jegyében első lépésként interjúk készültek vállalatok, kerületek, közszolgáltatók körében, valamint általános és tematikus kérdőívek kerültek kitöltésre a lakosság és tematikus szereplők körében. A társadalmasítás keretében lakossági fórumra és a dokumentum online véleményezésére is sor került. A partnerség jegyében a tervezésben és végrehajtásban érintett területi és ágazati szervezetek számára is megküldésre kerültek a stratégiai tervek véleményezés céljából, észrevételeik és az azokra adott tervező válaszok a dokumentációk részét képezik.

A Fővárosi Önkormányzat rendszeresen egyeztetet **civil** partnerekkel egyeztetési fórumokon, munka- és témacsoporti üléseken, valamint a stratégiai tervezési folyamatokba is aktívan bevonja a civil szereplőket. 2025-ben is folytatódott a civil szervezetekkel való intézményesített együttműködés, mind az öt munkacsoport többször ülésezett, összesen 196 szervezet (2024-ben 165 szervezet) vett részt a munkában. 2025-ben 18 fővárosi ügy/dokumentum társadalmi egyeztetésére, véleményezésére került sor. A civil témacsoportok a munkacsoportok olyan alegységei, ahol meghatározott, konkrét kérdéseket lehet alaposabban megvitatni, véleményezni. A fővárosi civil munkacsoportok tagszervezetei, vagy a Fővárosi Önkormányzat vagy a Főpolgármesteri Hivatal valamely szervezeti egysége kezdeményezhet témacsoportot egy-egy téma vagy projekt mentén, meghatározott célkitűzéssel. A téma szerint releváns civil munkacsoport tagjai, illetve a Budapesti Civil Adatbázisban regisztrált civil szervezetek csatlakozhatnak témacsoportokhoz. 2025-ben hat rendszeresen ülésező témacsoport folytatott aktív tevékenységet (mobilitási; klímavédelmi; Duna, Nagykorút, szilveszteri tűzijáték, szemléletformáló képzések), mellettük egy eseti témacsoport alakult (Közösségi Költségvetés Hatástanulmány). 2025-ben döntés született a „Kreatív munkacsoport” felállításáról.

A **lakosság** bevonása is magasabb szintre lépett a részvételi kormányzás bevezetésével, a közösségi költségvetés Otthon Budapesten programban kulcsprojektként szerepel, megvalósítására minden évben 1 milliárd Ft-ot különít el a Fővárosi Önkormányzat költségvetésében. A projektjavaslatok beküldésére először 2020-ban volt lehetőség, 2025-ben az ötödik ciklus is lezárult a 15 db támogatott projekt kihirdetésével. A program beépült az önkormányzat normál működésébe, a folytatáshoz 2025-ben a négy lezárt évet feldolgozó hatástanulmány készült javaslatokkal. A közösségi költségvetés célja a lakosság minél nagyobb számú bevonása mellett olyan projektek megvalósítása, amelyek a fővárosiak igényein, elvárásain alapulnak és végül a közösség döntése alapján kerülnek kiválasztásra.

A tervezési szakaszban is lehetőség volt a lakossági részvételre több projekt esetében (pl. elkészült tervek véleményezése, workshopok). A program első négy ciklusa alatt a konkrét helyszínmegjelöléssel beadott projektek legnagyobb számban a XIV., XIII. és VIII. kerületeket érintették, legkevesebb javaslat a XIX. és XXIII. kerületek területére érkezett. A támogatott projektek összköltségvetése a VIII. kerület területén volt a legmagasabb, a négy ciklus alatt nem volt támogatott ötlet a XX. kerületben. 2024 novemberében a Fővárosi Önkormányzat egész napos szakmai konferenciát szervezett a közösségi költségvetés témájában. A mintegy 90 érdeklődő részvételével megtartott konferencia a Budapesten működő közösségi költségvetési programok tapasztalatainak megosztását, illetve a fővárosi szintű együttműködési és harmonizációs lehetőségekről való közös gondolkodást szolgálta. 2025 év végén – a 2020. évi kezdés óta – 47 projekt megvalósítása volt folyamatban és 32 projekt megvalósítása fejeződött be.

2025-ben a BKK a honlapon lebonyolított társadalmi egyeztetések mellett több alkalommal szervezett „BKK Agórát”, így a fejlesztéseket érintő helyszíneken kaptak tájékoztatást a lakosok és fogalmazhatták meg véleményüket (IX. kerület: 2026. március 3. VIII. kerület: 2026. március 4. VI. kerület: 2026. március 10. VII. kerület: 2026. március 11.)

Alacsony lakossági részvétel és aktivitás miatt a közösségi gyűlések 2024 óta nem kerülnek megrendezésre, helyette a Fővárosi Önkormányzat a lakosság véleményét online kéri ki a Budapesti Lakógyűlésen keresztül (2024.). 2025-ben pedig megalakult a Fővárosi Diákközségi Gyűlés, a 3 havonta ülésező testület a fővárosi diákságot érintő ügyekben formál véleményt és képviseli azt a Fővárosi Önkormányzat felé.

A sikeres forrásfelhasználás egyik kulcsa a fővárost alkotó **önkormányzatokkal** történő partneri együttműködés kialakítása és gyakorlása. A stratégiai dokumentumok elfogadását megelőzően a kerületek véleményt nyilváníthatnak a tervekről, illetve javaslatokat tehetnek hozzá. Ezért az ITP tervezése során aktívan bevonásra kerültek a kerületek a tervezésbe, főként a P4 Egészséges utcák program esetében. A felhívás megjelenése előtt a módszertan kidolgozása során 5 ízben történt felkészítő workshop a kerületek számára. A felhívás megjelenése után a kerületeknek lehetőségük volt egyéni konzultációra, a támogatási szerződések aláírása óta technikai kapcsolattartás zajlik.

A kétszintű önkormányzati rendszer (Főváros és 23 kerület) hatásköri és koordinációs nehézségei miatt sok terület széttagoltan működik: (pl. közterület-kezelés, parkolás, műszaki infrastruktúra-fejlesztés, adatkormányzás, engedélyezés), ezért az önkormányzatokkal közösen szükséges fejleszteni az **információáramlás és koordináció** módját, különösen az adatalapú tervezés és monitoring terén. Ez főként a belső előkészítést akadályozza, egyrészt az adatokhoz való hozzáférhetőség nehézsége, másrészt eltérő minőségű adatok állnak rendelkezésre az egyes önkormányzatoknál vagy eltérő definíció alapján dolgoznak (pl. megvalósításba bevont partnerek értelmezése). Ezért szükséges egységes digitális rendszerek és adatbázisok kialakítása, adatmegosztás, adatharmonizációs szabályok, együttműködés szervezeti, jogi kereteinek megteremtése, üzemeltetési kérdések, széttagolt tulajdonviszonyok kezelése. Emellett az önkormányzatok aktivitási szintje különbözik a stratégiai tervezés és a megvalósítás során, ez a stratégiai koordináció erősítésével javítható.

Szervezetfejlesztési átalakítások történtek az elmúlt időszakban a végrehajtás hatékonyságnövelése érdekében: a Lakhatási Szolgáltatások Osztálya a Szociálpolitikai Főosztályon belül jött létre, a 2023-ban létrejött Digitális Szolgáltatások Osztálya feladatkörét az újonnan létrehozott Információs Főosztály strukturálta újra a koordináció és információáramlás érdekében, illetve hasonló okokból az Adatirányítási csoport 2025-től Adatvagyon-gazdálkodási Osztályként működik tovább szintén az Információs Főosztályon belül. Új munkacsoportok is alakultak civil csoportok aktivizálása érdekében (Fiatalok, Diákönkormányzat, Kreatív területek). További fejlesztésekre van szükség a hatékony végrehajtás és monitoring érdekében, a fővárosi cégek, közszolgáltatások esetében hiányzik egy egységes digitális városi platform, mivel az egyes rendszerek, adatbázisok nem kompatibilisek egymással.

Az **Irányító Hatósággal** szoros együttműködésben készült a Budapesti Integrált Területi Program, a Közgyűlési elfogadást megelőzően is véleményezte az IH a dokumentumot, illetve a módosítási folyamatokban is aktív szerepet vállalt. 2021 szeptemberében tette közzé a Fővárosi ITP 2021-27 elkészítéséhez szükséges Útmutatót és ITP tervezési Sablont, illetve a fővárosi ITP-hez kapcsolódó forrásallokációs táblát, amely tartalmazza a TOP Plusz 4. és 5. prioritás forráskereteit, Budapest Főváros pedig javaslatot tett a TOP Plusz 4. és 5. prioritás beavatkozási tématerületeinek tartalmára, mely jóváhagyásra került.

Szoros együttműködésben készülnek el a kiemelt tervezési felhívások, a projektfejlesztési szakasz célja a kiemelt projektek tervezésének szakmai minőségbiztosítása, a forrásfelhasználás eredményessé tétele. A Főváros, mint területi szereplő adatot szolgáltat az irányító hatóság részére az éves fejlesztési keret összeállításához és az irányító hatóságtól a támogatott projektekkel összefüggésben adatszolgáltatást kérhet, részt vehet a projektfejlesztésben. A döntéselőkészítésben is közösen dolgozik az IH és a Főváros. Területi standard eljárásrend esetén a benyújtott támogatási kérelmeket az IH felkérésére a főváros által tervezett és így a felhívásban meghatározott területi értékelési szempontok alapján értékeli. Az IH által értékelt támogatási kérelmeket a Főpolgármesteri Hivatalban a projektjavaslatok kidolgozóitól személyi és szervezeti szinten is független munkacsoport készíti elő a döntéshozatal számára. Területi kiemelt projekt esetén a főváros vagy tulajdonában álló gazdasági társaságai projektgazdaként (önállóan vagy konzorciumi formában) vesznek részt az ITP végrehajtásában és érvényesül az összeférhetetlenség elve. A Főváros, mint területi szereplő által meghatározott területi kiválasztási kritériumok elvi keretet biztosítanak a projektértékelési szempontrendszerhez és biztosítják a fővárosi területfejlesztési program, valamint az ITP 2021-27 céljainak, célterületeinek.

A program eredményessége és a hatékony forrásfelhasználás érdekében javasolt az IH részéről a felhívások mielőbbi meghirdetése.

Az **ITP előrehaladását** és a célok megvalósítását nagymértékben segítik a rendszeres lakossági bevonás, kérdőívek, lakossági fórum, Községi gyűlés, közösségi költségvetés, civil szereplők aktivizálása, civil fórumok (általános és tematikus) működtetése, aktív szerepvállalás az európai városhálózatokban (tudásmegosztás), valamint szakértők bevonásával az egyes tematikus területek rendszeres nyomonkövetése, felülvizsgálata (monitoring).

Az eddig megjelent felhívások tekintetében a TOP_PLUSZ-4.1.1-23 kódszámú P4 Egészséges utcák pályázat kiírásában a kerületeknek kötelező elemként került be a társadalmasítás (több kerületben ez lakossági fórum lefolytatását jelenti). A TOP_PLUSZ-4.1.2-23 kódszámú P5 Bringasztráda program kapcsán társadalmi egyeztetést tartott a BKK a Nagykörúti Bringasztráda tervezéséről 2024.október és november között (10.25-11.30). A TOP_PLUSZ-4.1.3-23 kódszámú P3 Komplex klímaadaptív köztérfejlesztés felhíváson belül pedig a Nagykörút megújítása projekthez kapcsolódik a Nagykörút megújítása témacsoport létrehozása és működtetése (első ülése 2024.május 30-án volt).

2023-ben kezdődött meg a Városhól otthon – **Budapest Főváros Településtervének** készítése, ennek során lefolytatott partnerségi eljárás tapasztalatai nagyban segítik az együttműködések hatékonyságát. A tervezés során számos egyeztetés került lefolytatásra a Főpolgármesteri Hivatal szakfőosztályaival, a Fővárosi Önkormányzat közműszolgáltató cégeivel, közszolgáltatási feladatot ellátó vállalataival, az Építési és Közlekedési Minisztériummal, valamint az Állami Főépítésszel. A tervezés során bevonásra kerültek a kerületi önkormányzatok főépítészei, továbbá létrehozásra került egy stratégiai munkacsoport is a tervezési munka szakmai támogatására.

2023. július és 2024. november között kerültek megtartásra a Főpolgármesteri Hivatal érintett főosztályaival és a Fővárosi Önkormányzati (közműszolgáltató) cégekkel külön-külön az egyeztetések. Egyeztetések folytak a BFVK, BVK, BKK, Budapest Esély, a Budapest Brand, Budapest Globál és a BGYH vezetőivel, valamint az Építési és Közlekedési Minisztérium és

Honvédelmi Minisztérium képviselőivel, a MÁV-val, a Volánbusszal és az Állami Főépítésszel. 2023. május és 2024. december között 10 egyeztetés került megtartásra a 23 kerületi főépítész meghívásával, ebből 8 alkalom előre meghatározott tematikus tartalom mentén. 2023 tavaszán, majd 2024 nyarán a kerületi főépítési irodák képviselőivel külön-külön is sor került személyes konzultációkra. 2024. december 6-án a kerületi főépítési irodák megismerhették a terv aktuális állását, tájékozódhattak az tervezés további lépéseiről.

2023. szeptember és 2024. február között három alkalommal történt egyeztetés a fővárosi civil adatbázisban szereplő civil szervezetek meghívásával, 2024. novemberben pedig a településterv részét képező antiszegregációs program egyeztetésére került sor. 2025. márciusban a településterv tervezete bemutatásra került a Budapest Global és a Fővárosi Érdekegyeztető Tanács ülésén. 2023. október és 2024. december között négy egyeztetés került megtartásra külső szakértőkkel, zöld, nyitott és esélyteremtő város tematikában. A 19 fős, szakértői munkacsoport egyetemi oktatókból, kutatóintézetek, tervezőirodák vezetőiből, tanácsadó cégek képviselőiből, városfejlesztési szakemberekből került összehívásra.

A tervezés menetéről, mérföldköveiről a lakosságot folyamatosan aktualizálásra kerülő honlap tájékoztatta. 2025. január-február folyamán lakossági kérdőív jelent meg a Budapest Portálon illeszkedve a Fővárosi Településterv tematikájához.

Területi jellegű együttműködések: különösen szoros együttműködést igényelnek a hálózatos projektek, a főváros területén túlnyúló fejlesztések, állami kompetenciába tartozó fejlesztések megvalósítása és a kerületi szintet meghaladó jogi vagy finanszírozási akadályok megoldása. Kerületi szoros együttműködést kíván pl. az olyan projekt, ahol fővárosi és kerületi tulajdon és/vagy finanszírozás is jelen van, üzemeltetési, koordinációs és szabályozási kérdések tisztázása szükséges (pl. közmű, közlekedés, információáramlás).

„Metropolisz Kerekasztal” létrehozása egy új területi együttműködési kezdeményezés, a Fővárosi Közgyűlés javaslata alapján a Főváros, a kerületek és az agglomeráció települései számára jönne létre egy kéthavonta ülésező konzultatív és információs fórum, mely közös állásfoglalások, irányelvek és együttműködési ajánlások kialakítására alkalmas. a kerekasztal önkormányzati társulási elveken működne, közös szabályozási kerettel, ahol minden település megtartja az autonómiáját, de a térségi ügyekben közös koordináció valósul meg. A Főváros támogatja a három szintű partnerségi struktúra erősítését, a főváros a kerületek és a Budapesti Agglomeráció között. Három fő pillérre épülve lehet hatékony az együttműködés: többszereplős koordináció erősítése a nagyobb léptékű fejlesztésekben tematikus kérdésekben, mint közlekedés és mobilitás, zöldinfrastruktúra és vízgazdálkodás, humánszolgáltatások, gazdaságélénkítés, turizmus. Továbbá fontos elem a településhatáron átnyúló projektek összehangolása, valamint az adatmegosztás és adatharmonizálás várostérségi szinten.

A nemcsak a város, de a budapesti agglomeráció szempontjából is fontos fejlesztések megvalósítására a jelenlegi ITP, illetve a TOP Plusz nem biztosít lehetőséget, bár a területi beosztás és közigazgatási rendszer alapján Pest vármegye kompetenciájába tartozik a Budapesti Agglomeráció fejlesztése, a fővárossal való közös tervezés elengedhetetlen eleme. A fővárosi tervekben (FŐTEP, ITS, Településterv) is szereplő Budapest határán átnyúló fejlesztések előmozdítása érdekében fontos az agglomerációs településekkel az

együttműködések megerősítése a Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Tanács koordináló szerepe mellett.

3.3 A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők

Az ITP a Budapest Főváros számára rendelkezésre álló TOP Plusz forráskeretek hasznosításának tervezetét tartalmazza. Azt, hogy a Főváros stratégiai céljaihoz kapcsolódó intézkedésekből mi az, ami helyet kap a TOP Plusz forrásokból finanszírozott beavatkozások között, a rendelkezésre álló keret mellett befolyásolja, hogy az uniós alapok milyen célokat és beavatkozásokat támogathatnak, és milyen támogatási szabályok kapcsolódnak hozzájuk (azaz, hogy mi az, ami ezekből az alapokból finanszírozható). Ezenkívül azt is figyelembe veszi a terv, hogy melyek azok a célok, amelyekhez kapcsolódóan a Főváros területén működő intézmények, vállalkozások és egyéb szervezetek az ország egészét lefedő ágazati operatív programokból támogatást kaphatnak (ilyenek például a gazdaság-fejlesztési célú támogatások, vagy az oktatási rendszer fejlesztését szolgáló intézkedések).

Az ITP megvalósítását, azt, hogy milyen fejlesztések finanszírozhatóak annak keretein belül, a rendkívül szűk forráskeret mellett elsődlegesen a TOP Pluszra vonatkozó szabályozási keret és eljárásrendek, időbeli előrehaladását pedig a pályázati felhívások TOP Plusz keretében történő közzétételének ütemezése határozza meg.

Ezen a területen hatékonyságnövelés a jövőre vonatkozóan elsődlegesen a Budapest Főváros Önkormányzata és a kormányzat, Irányító Hatóság közötti együttműködés erősítésével érhető el, már a kezdetektől, az Operatív Program tervezésétől indulóan.

Fontos kiemelni, hogy a budapesti várostérség ma Magyarország legdinamikusabban növekvő területe, itt él az ország népességének több mint egynegyede, mégis a térségnek nincs egységesen elfogadott, legitim területfejlesztési dokumentuma, sem működő stratégiai-intézményi kerete, sem a térségi fejlesztésekre alokkált forrása. Ezért javasolt a Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Konceptiójának kormány általi elfogadása és figyelembevétele a következő időszak fejlesztési programjainak tervezése során.

Ahhoz, hogy a fent említett intézményi keretek megfelelően tudjanak működni egyszerű és stabil jogszabályi háttérre és eljárásrendekre van szükség, kerülni kell a gyakori, és széleskörű egyeztetés nélkül végrehajtott változtatásokat.

Az állam és a Fővárosi Önkormányzat közötti együttműködés erősítése szükséges, mely a fejlesztési programok tervezése és lebonyolítása szempontjából egyaránt fontos. Ennek megerősítése mindenképpen fontos lenne a következő időszak fejlesztési programjainak tervezése és végrehajtása szempontjából egyaránt. Mindez kiemelten igaz az állami adatbázisokhoz, információkhoz való hozzáférésre, mely adatok hiánya gyakorlati akadályt jelent a fejlesztési programok tervezése során.

A Fővárosi Közfejlesztések Tanácsa nem működik, javasolt működésének helyreállítása és törvényi szintű megerősítése, működése számos területen segíthet a fentebb ismertetett problémák megoldásában. A városfejlesztési irányok, hangsúlyos fejlesztések komplex kezelése szükséges, ehhez elengedhetetlen a különböző forrásból megvalósuló programok közötti koordináció, egyeztetések, a tervezés és megvalósítás közötti összhang megteremtése.

Az ITP megvalósítása során pozitív példaként vehető figyelembe a TOP_PLUSZ-4.1.1-23 kódszámú Egészséges utcák program (P4) pályázati felhívás, mely lehetőséget biztosít a kerületek számára az élhető és klímareziliens városi környezet kialakítására. A kapcsolódó pályázat szakmai tartalmának kialakítása, illetve az előkészített projektek tervezése is széles körű partnerség keretében valósult meg, a tervzsűri intézménye biztosította a projektjavaslatok előzetes szakmai egyeztetését és kontrollját, így nagyszámú, jó minőségű pályázat került benyújtásra. Nemcsak az Egészséges utcák programhoz kapcsolódóan, hanem a zöld átállás megvalósítása szempontjából általában is fontos lenne a zöld közbeszerzési követelmények egységesítése, bevezetése.

A partnerség továbbfejlesztéséhez fontos a Civil Adatbázis további működtetése és a regisztrált szervezetekkel az együttműködések kiterjesztése.

A Fővárosi Önkormányzat aktív szerepvállalása az európai városhálózatokban (tudásmegosztás), illetve a közvetlen uniós finanszírozású K+F projektek, pilot projektek megvalósítása (Life - Runoff, NEB AHA, Horizon Europe Ascend, Reallocate stb.) mind olyan tapasztalatokkal ruházta fel az önkormányzatot, melyek segítséget nyújtottak az ITP tervezése során, illetve annak megvalósításában, monitoringjában.

A Főváros környezeti állapot monitoring rendszere rendelkezésre áll, évente készül monitoring jelentés (levegő-, zaj-, fényszennyezés), illetve a SECAP monitoring rendszere is elkészült. Mindezek segítik a Főváros monitoring tevékenységét.

A Fővárosi Önkormányzat működését a folyamatos stratégiai tervezés jellemzi, megvalósul a stratégiai terv éves szintű monitoringja.

Végezetül fontos megemlíteni a közsférában jelentkező szakemberhiányt, mely nemcsak a Főváros esetében, de a teljes állami és önkormányzati szférában érzékelhető. Megjegyzendő, hogy a P7. Komplex egészségügyi, szociális és munkaerő-piaci támogatás program megvalósításához tervezett felhívás kiemelt eljárásrendű projektje hozzájárul az ágazat munkaerőhiányának enyhítéséhez, így a fenti probléma kezelésében nagy mértékű kockázatot jelent a felhívás megjelentetésének késlekedése vagy elmaradása.

4 Megállapítások, javasolt beavatkozások, a következő programozási időszak előkészítése

4.1 Megállapítások, javasolt beavatkozások – félidei összegző értékelés

6. táblázat: A megállapítások rendszerezése

Kategória	Megállapítások
Erősségek / bevált működési gyakorlatok	- jó forrásabszorpciós képesség - a standard eljárás szerint közzétett felhívás esetében nagy számú, jó minőségű pályázat került benyújtásra

	- a kiemelt eljárásrend szerint megvalósuló, már támogatási szerződéssel rendelkező projektek esetében nem került sor a támogatási összeg csökkentésére, ami alátámasztja a kiemelt projektek megfelelő előkészítését és jó minőségét - eredményességi mutatók kumulált tervértékei a forrásfelhasználás szintjéhez viszonyítva megfelelők és biztosíthatják a célértékek elérését - rendszeres lakossági bevonás, kérdőívek, lakossági fórum, közösségi gyűlés, közösségi költségvetés - civil szereplők aktivizálása, civil fórumok (általános és tematikus) működtetése - aktív szerepvállalás az európai városhálózatokban (tudásmegosztás) - Radó Dezső terven alapuló zöldfelület, zöldhálózat fejlesztése, mikro fejlesztések (belső udvarok zöldítése), fakataszter, természetvédelmi területek kijelölése - környezeti állapot monitoring rendszer, évente készül (levegő-, zaj-, fényszennyezés) - SECAP monitoring elkészült - közvetlen uniós finanszírozású k+f projektek, pilot projektek megvalósításában, lebonyolításában szerzett tapasztalat (Life in Runoff, NEB AHA, Horizon Europe ASCEND, Reallocate stb.) - Budapest Mobilitási terven és kerékpárfőhálózati terven alapuló fejlesztések növelik az aktív közlekedés arányát - folyamatos stratégiai tervezés - a stratégiai terv éves szintű monitoringja
Gyengeségek / Problémák	Külső körülmények - a 4.2 intézkedéshez, illetve az 5. prioritáshoz kapcsolódó pályázati felhívások közzétételére még nem került sor - ESZA+ forrásból megvalósuló pályázati felhívás még egyáltalán nem került közzétételre Belső tényezők - Főváros és kerületek közötti adatminőségbeli eltérések, koordinációs akadályok, - belső előkészítést akadályozó tényezők: adatokhoz való hozzáférhetőség nehézkes, hiányzó egységes adatbázis, széttagolt tulajdonviszonyok, -
Lehetőségek	Külső tényezők - a pályázati kiírások előkészítésének, közzétételének, illetve a kiválasztási folyamatnak a gyorsítása lehetőséget teremt az ITP forráskeretének teljes körű felhasználására - ITP módosítása lehetőséget kínál a forrásfelhasználás gyorsítására a tartaléklistás projektek támogatásával, valamint az indikátorok célértékeinek korrekciójára a hatékony eredményesség mérés érdekében Belső igények - Városterzési együttműködés erősödése és szükségessége (mobilitás, vízgazdálkodás, zöldfelületek, gazdaság), új közös platformok, térségi szintű együttműködések menedzselése - lakosság változó lakókörnyezeti igénye, nonprofit lakásszektor fejlesztése, szervezeti-intézményi háttér, alközpontok fejlesztése - közlekedési és mobilitási paradigmaváltás, aktív közlekedési módok fejlesztése, közösségi közlekedés fejlesztések tovább tervezése

	- digitális városi iker (ikrek) kifejlesztése, használata a városüzemeltetésben, - vízmegtartó, természetalapú megoldások - komplex szociális és lakhatási beavatkozások - helyi kulturális és szabadidős terek fejlesztése - minőség, decentralizált turizmus
Kockázatok	Külső körülmények - a 4.2 intézkedés és az 5. prioritás ez idáig közzé nem tett pályázati felhívásainak késlekedése veszélyezteti a forrásfelhasználást és az eredményességi mutatók célértékeinek elérését - elhúzódnak előkészítési folyamatok, pályázatok kiírásának elmaradása - elmaradó nagy infrastruktúra fejlesztések - Fővárosi Közfejlesztések Tanácsa nem működik, Kormány és Főváros közötti együttműködés kihívásai - BAFT működése formális, jogosultságok és közös fejlesztésre allokált forrás nélkül Belső tényezők - Főváros-Kerületek közötti stratégiai koordináció gyengesége

A budapesti ITP megvalósításának félidei helyzetét értékelve a kiindulópontot az ez idáig közzétételre került pályázati felhívások számbavétele jelenti. Az ITP-ben meghatározott intézkedések közül a TOP Irányító Hatóság az értékelés elkészítésének időpontjáig kizárólag a 4. prioritás 1. intézkedéshez kapcsolódó felhívásokat hirdette meg (4. Budapesti infrastruktúrafejlesztések 4.1 Élhetőbb városi környezet megteremtése integrált településfejlesztési beavatkozásokkal).

A pályázati kiírások a 4.1 intézkedés teljes keretösszegére vonatkozóan közzétételre kerültek. A félidei értékelés idején a 4. prioritás forrásfelhasználási aránya a meghirdetett felhívások tekintetében 83,97%, a Budapesti fejlesztések tekintetében pedig (4. és 5. prioritás együttesen) 59,55%.

A P4. Egészséges utcák program területi standard eljárásrend szerinti felhívása az "Egészséges utcák", TOP_PLUSZ-4.1.1-23 kódszámmal a legnagyobb előrehaladást mutató terület. A kerületi önkormányzatok 39 db projektjavaslatot nyújtottak be a felhívás keretében komplex közterületmegújítás céljából 2024 szeptemberében. A benyújtott pályázatok igényelt támogatásainak értéke 49,57 Mrd Ft, az igényelt összköltség 49,62 Mrd Ft, ez a programban rendelkezésre álló 24,16 Mrd Ft forrás kétszeres túligényét (205%) jelenti, mindez alátámasztja az ITP folyamatban lévő forrásátcsoportosítását a TOP_PLUSZ-4.1.1-23 kódszámú Egészséges utcák (P4) javára.

A 4.1 intézkedés keretében a források 59,48%-a került támogatási szerződéssel lekötésre, a TSZ kötésekre a 2025. évben került sor. A forrásfelhasználás mértéke időarányosan elfogadhatónak tekinthető, azonban tekintettel elsősorban a 4.2 intézkedés keretében tervezett projektek hosszabb előkészítési és megvalósítási időszakára, a forrásabszorpció szempontjából a következő időszak vonatkozásában a legfontosabb teendő az ez idáig közzétételre nem került pályázati felhívások meghirdetése, illetve azokhoz kapcsolódóan a támogatási döntések mielőbbi meghozása.

A félidei értékelés idején folyamatban lévő ITP módosítás érinti az indikátor célértékeinek felülvizsgálatát is, első sorban a TOP_PLUSZ-4.1.1-23 kódszámú P4 Egészséges utcák

program esetében a kumulált tervértékek nem érik el a 2029-es, ITP-ben rögzített célértéket, mivel a vártnál kisebb volumenű fejlesztéseket terveztek be a kerületi projektekben. Az ITP célértékeinek felülvizsgálata során figyelemmel kell lenni a forrásátcsoportosítások hatásaira is, különösen a TOP_PLUSZ-4.1.1-23 kódszámú P4 Egészséges utcák program forráskeretének emelésére és a tartaléklistás projektek tervértékeire, valamint a támogatói döntéssel rendelkező, de hatályos támogatási szerződéssel még nem rendelkező TOP_PLUSZ-4.1.3-23 kódszámú P3 Komplex klímaadaptív köztérfejlesztés nagyprojektekre is. Az ITP-ben szereplő további célértékek elérését a fennmaradó felhívások, különösen az infrastrukturális fejlesztéseket célzó, ERFA-ból finanszírozott pályázati felhívások mielőbbi meghirdetése és döntéshozatala tudja biztosítani, ennek érdekében.

A program eredményessége és a hatékony forrásfelhasználás érdekében javasolt a forrásabszorpció ütemét gyorsítani a fennmaradó forrásokhoz kapcsolódó tervezési felhívások mielőbbi meghirdetése révén. A Fővárosi Önkormányzat rendelkezik a projektfejlesztéshez, pályázat menedzseléséhez és megvalósításához szükséges kapacitásokkal. A felhívások közzétételéig a Főváros és a projektgazdák folyamatosan dolgoznak a benyújtásra váró kiemelt projektek előkészítésén.

4.2 Javaslatok a 2028–2034 programidőszak területfejlesztési szakpolitikai tervezéséhez

7. táblázat Javaslatok a következő programidőszak tervezéséhez

Szemponatok	Javaslatok
Tartós problémák	Hosszútávon fennálló, komplex beavatkozást igénylő problémák általánosságban (A Fővárosi Településtervezési Megalapozó munkarész I-II helyeztelemzése és helyzetértékelése alapján) 1. Demográfiai és társadalmi szerkezet problémái (országos és várostérségi léptékű problémák) - Népességcsökkenés, öregedés Budapest lakossága 10+ éve csökken, közben az agglomeráció gyorsan nő. A 65+ korosztály aránya meghaladja az ötödét, a fiatal aktív réteg aránya csökken. - Szuburbanizáció és ingázás növekedése A kiköltözők aránya tartósan magas, az agglomerációból bejárók száma nő, túlterhelve a közúti és közösségi közlekedési rendszert - Társadalmi egyenlőtlenségek Diszkrimináció a munka- és lakáspiacon. - Lakhatási válság Megfizethetetlen lakások és bérleti díjak. Energiaszegénység, korszerűtlen épületállomány. Elégtelen önkormányzati bérlakásszektor. 2. Területhasználati és városszerkezeti konfliktusok (nagy kiterjedésű, több szereplőt érintő problémák)

Szemponatok	javaslatok
	- Alulhasznosított és barnamezős területek Városszerkezetileg jó adottságokkal bíró területek, fejlesztési költség magas (infrastrukturális hiányosságok miatt), amit a kármentesítés, forrásigénye tetézt. - Központrendszer hiányosságai Külső kerületekben kevés helyi központ, szolgáltatáshiány. 3. Infrastruktúra és mobilitás (várostérség egészét érintő) - Közlekedési túlterheltség Az agglomerációból bevándorló autósforgalom aránya nő. Hiányos körirányú úthálózat, sugaras rendszer túlterhelése. Közösségi közlekedés kapacitás- és hálózati hiányokkal küzd. - Metró, HÉV, MILLFAV fejlesztések hiányosságai Elmaradó felújítások és hálózati integráció - Kerékpáros infrastruktúra Hiányzó közterületi és agglomerációs kapcsolatok B+R, P+R parkoló hiányok - Elavult közmű infrastruktúra Csapadékvíz-kezelés hiányos, vízkárok egyre gyakoribbak. Árvízvédelmi művek több szakaszon rendezetlenek vagy elavultak. 4. Környezeti és klímaadaptációs kihívások - Levegő- és zajszennyezés NO₂, PM10, O₃ határérték-túllépések. Lakosság 58%-át érinti zajterhelés - Klímaváltozás hatásai Hőszigetelés erősödése, csapadékkéntesség nő, elöntések, vízviesszatartás, esővíz helyben tartás - Zöldfelület hiány és területi egyenlőtlenségek Belvárosi zöldfelület hiány, közpark hiány. Alulfinanszírozott fenntartás. - Talajszennyezés, rekultivációs szükséglet Nagyobb kiterjedésű, drága, hosszú folyamatok. 5. Intézményi, irányítási és együttműködési problémák - Fővárosi önkormányzat és kerületek közötti intézményesített együttműködés hiánya - Hiányzó vagy gyenge állami és önkormányzati együttműködés Fővárosi Közfejlesztések Tanácsa nem működik, BAFT formálisan működik - Finanszírozási és jogszabályi kiszámíthatatlanság Folyamatosan változó országos szabályozás, fejlesztési források beszűkülése.
Sikeres beavatkozási formák továbbvitele, megtartandó tématerületek	A Fővárosi Településtervezési alapon (FTT Fejlesztési terv I. Jövőkép, Stratégia és a Megalapozó munkarész I-II. helyeztelemzése és helyzetértékelése alapján) 1. Megfizethetőség és biztonságos lakhatás vonzó lakókörnyezetben

Szemponatok	javaslatok
	- Önkormányzati és lakásügynökségi lakásállomány erősítése, lakásügynökség feladatkörének bővítése - Nonprofit bérlakásszektor fejlesztése - Lakhatási válság mérséklése: megfizethetőség javítása - Barnamezős területek elsődleges fejlesztése (kapcsolódóan: Rákosrendező projektiroda fejlesztése) - Energiahatékonysági felújítások további ösztönzése, felgyorsítása 2. Egészség és gondoskodás - Prevenciós programok (szűrések, korai diagnózis, betegút-optimalizálás). - Mentális egészséget támogató közösségi programok (kultúra, sport, szemléletformálás). - Nem-doktori egészségügyi szolgáltatások bővítése (gyógytorna, pszichológia, dietetika). - Gyermek- és ifjúsági ellátás fejlesztése (korai mozgásfejlesztés, logopédia). - Sérülékeny csoportokat támogató célzott beavatkozások (idősek, fogyatékkal élők, hajléktalanok). - Humán erőforrás-megerősítő intézkedések (képzés, szolgálati lakás, bérezéshez kapcsolódó ösztönzők). - Online prevenció és tudatos digitális használat támogatása, gyermekvédelmi és pedagógusképzési programok. 3. Zöld átállás: klíma- és környezetvédelem - Zöld-kék infrastruktúra fejlesztése (folytonos zöldhálózat, vízfolyások rehabilitációja, csapadékvíz-visszatartás). - Erdőtelepítés, természetvédelmi területek bővítése, ökoturisztikai fejlesztések. - Körforgásos gazdálkodás (hulladékminimalizálás, újrafelhasználás, komposztálás). - Energiahatékonysági és megújulóenergia-programok (energiaközösségek, szolárkataszter használata). - Zöld közbeszerzés – önkormányzati szinten működő, hatékony eszköz. - Hőszigetelés-csökkentő beavatkozások (árnyékolás, burkolatcsökkentés, vízfelületek növelése). - Természetközeli városi kezelés (alternatív gyepgazdálkodás, fényszennyezés csökkentése). 4. Értéktörz és értéktérítő minőségi városfejlesztés - Építészeti minőségbiztosítás (Mesterterv, tervpályázatok). - Történeti városrészek revitalizációja: tömbszintű felújítás, közterületi minőségjavítás. - Parkok, utcák, közterek minőségi megújítása (árnyékolás, bútorozottság, vízvételi helyek). - Élhető, funkciógazdag belváros (vegyes használat, gyalogos-barát közterek, turisztikai terhelés kezelése). - Duna-partok komplex klímaadaptív megújítása

Szemponatok	javaslatok
	- Zöldfelületi és közterületi fejlesztések, belső udvarok, foghíjak zöldítése. 5. Fenntartható és inkluzív gazdaság - Társadalmi innovációs modellek: nyílt innováció, kísérleti programok, taktikai urbanizmus - Digitális és innovációs ökoszisztéma erősítése: vállalkozásokkal, kutatóintézetekkel együttműködés (eddig főként közvetlen EU-s finanszírozásban) - Kreatív és kulturális gazdaság támogatása: közösségi terek, alkotóközösségek, kulturális intézmények együttműködése - Vállalkozásbarát környezet és befektetés-ösztönzés terén a már működő együttműködési mechanizmusok fejlesztése. - Rövid élelmiszerláncok, helyi termelők bevonása a városi élelmiszerpolitika részeként 6. Városhormányzás - Átlátható, adatvezérelt önkormányzati működés (open data, adatkormányzás) továbbfejlesztése. - Innovatív, kísérleti megoldások tesztelése: pilot projektek - Digitális ügyféloldali fejlesztések: egyablakos ügyintézés, felhasználói visszajelzések beépítése - Társadalmi együttműködés terén megkezdett gyakorlatok továbbfejlesztése (közösségi költségvetés, civil platform, közösségi bevonás a tervezésbe döntéshozatalba)
További példák	- Példák meglévő sikeres beavatkozásokra: - Egészséges utcák program - belvárosi zöldfelület hiányos területeken a belső udvarok zöldítése (Égigérő fű), hőszigetelés csökkentése - közterületi zöldinfrastruktúra fejlesztése, esőkertek, méhlegelők kialakítása, - közösségi kertek, komposztálók kialakítása - kerékpáros infrastruktúra ugrászszerű növekedése - közterek zöldfókuszú megújítása (Blaha Lujza tér) - közösségi költségvetés - közösségi bevonás és közösségi tervezés - Lakásügynökség létrehozása - Rákosszentimre projektiroda létrehozása, fejlesztése - Klímaügynökség - szivacs város elveinek alkalmazása - balkonkertészet oktatása népszerűsítése - akadálymentesítés - iskolautcák - helyi termelőket előtérbe helyező, élelmiszerbiztonsággal kapcsolatos programok

Szemponatok	javaslatok
Új fejlesztési irányok	A Fővárosi Településtervezési Központ Stratégiája alapján (FTT Fejlesztési terv I. Jövőkép, Stratégia) 1. Megfizethetőség és biztonságos lakhatás vonzó lakókörnyezetben - Komplex rehabilitáció – nem csak a hagyományos lakótelepi vagy szegregátum-fókusz. - Lakhatási monitoringrendszer kialakítása, amely valós időben követi a lakhatási válság indikátorait (árak, területi egyenlőtlenség, szegregáció alakulása). - Lépcsőzetes lakásmobilitási rendszer kialakítása (lakáslétra), amely segíti a csoportok átjárhatóságát az albérlet, bérlet, tulajdon szintek között. - Településtervezési lakhatási összehangolás az agglomeráció önkormányzataival (új koordinációs irány). - Lakásgazdálkodási digitális átállás – egységes fővárosi adatplatform a lakásállományról. 2. Egészség és gondoskodás - Városi szintű mentális egészségstratégia kiépítése, külön fókuszban fiatalok, idősek és digitális térben veszélyeztetettek. - Egységes fővárosi egészségügyi adatplatform: betegutak optimalizálása, kapacitásstervezés. - Gondoskodási infrastruktúra (idősgondozás, fogyatékkal élő ellátása) területi optimalizálása, új, fővárosi szintű kapacitásstervezés. - Egészségügyi humán erőforrás-megtartó várospolitikai (lakhatási támogatás, ösztöndíjak, szociális lakások), új típusú, átfogó városi HR-program. - Aktív életmód infrastruktúrák standardizált városszintű fejlesztése (gyalogosbarát mikrokörnyezet, sportbarát közterek). 3. Zöld átállás: klíma-és környezetvédelem - Budapest Kék-Zöld Stratégiai Hálózata, mint új, integrált rendszerszintű keret, összekapcsolt parkok, vízfolyások, Duna-parti rendszer. - Zárótervező- és csapadékvíz-visszatartó hálózat bővítése, új városi vízmegtartási paradigma. - Pozitív Energiámérlegű Városrészek (PED) kialakítása, új városrész-szintű energetikai innováció. - Talajlejárás díj és új szabályozási eszközök bevezetése a burkolatcsökkentés kényszerítésére. - Invazív fajok visszaszorítására épülő fővárosi program, új természetvédelmi irány 4. Értéktartó és értékteremtő minőségi városfejlesztés - Egységes fővárosi városkarakter-menedzsment rendszer, műemléki és karaktervédelmi adatbázis, tervezési útmutatók. (Nem kizárólag fővárosi kompetencia, de fontos.)

Szempontok	Javaslatok
	- Világörökségi Kezelési Terv újra fogalmazása – korszerűsített szabályozási keret. (Nem fővárosi kompetencia, de fontos). - Barnamezős területek egyedi Mesterterv-alapú fejlesztése, szélesebb körű szabályozási eszközökkel. (Nem kizárólag fővárosi kompetencia, de fontos.) - Duna-part megújítás komplex modellként való kezelése (rekreáció, árvízvédelem, mobilitás). - Zöld közterületi minőségi követelményrendszer, új városi standard. (Nem kizárólag fővárosi kompetencia, de fontos.) 5. Fenntartható és inkluzív gazdaság - Regionális innovációs ökoszisztéma összehangolása szükséges Budapest és várostérsége szinten, új koordinációs és gazdaságfejlesztési szint kialakítása. (Nem kizárólag fővárosi kompetencia, de fontos.) - Kreatív és kulturális gazdaság területi alapú megerősítése javasolt, kulturális negyedek, alkotóházak. (Kerületekkel együttműködésben) - Minőségi turizmusra való átállás, amely célzottan csökkenti a belváros túlterheltségét és diverzifikálja a kínálatot. Ehhez együttműködési feltételek, szervezetrendszer fejlesztése is szükséges. - Városi élelmézőspolitika új rendszere további fejlesztéseket igényel, rövid ellátási láncok, élelmiszerpazarlás csökkentése, egészséges közétkeztetés. - Digitális felzárkóztatási és vállalkozásfejlesztési program KKV-knak 6. Városhormányzás - Egységes fővárosi adatkormányzási keretrendszer: teljes önkormányzási és közszolgáltatási adatstruktúra integrálása. - Szervezeti innovációs laborok létrehozása a gyors kísérletezés támogatására. - Közösségi finanszírozás (crowdfunding) városszintű rendszerének bevezetése, új típusú forrásbevonás. - Értékkataszteren alapuló új ingatlanadó-rendszer előkészítése, a fejlesztésekből származó értéknövekedés visszaforgatására. - Új fővárosi-kormányzási együttműködési modell (új Fővárosi Közfejlesztések Tanácsa típusú struktúra, törvényi szinten). - Nemzetközi városdiplomáciai stratégia, célzott együttműködés európai nagyvárosok között.
További példák	További példák beavatkozásokra: - Társasházak energetikai megújításának támogatása, megújuló energiaforrások alkalmazásának előnyben részesítése mellett - Nonprofit bérlakásszektor szabályozási keretrendszerének kidolgozása

Szemponatok	Javaslatok
	- Adatmenedzsment fejlesztés, átláthatóság és ügyfélélmény javítása - Városi és várostérségi szintű közszolgáltatások fejlesztése - Energiaközösségek kialakításának ösztönzése - Szivacs város koncepció alkalmazása, köz- és magánterületi csapadékvíz megtartás ösztönzése - Zöldtetők, zöldhomlokzatok alkalmazása, használatának támogatása - Közterületek újrafelosztása, humanizálása, csökkentett forgalmú, autómentes területek bővítése - 15 perces várost biztosító elemek megvalósulásának elősegítése
Javaslatok a szabályozási, intézményi keretek javítására	Fővárosi Településtervezési alapszabály (FTT II. Cselekvési program) 1. Lakáspolitikai, lakhatási szabályozások - Lakástörvény módosítása: a megfizethető bérlakásszektor működését, bővítését szolgáló jogszabályi módosítások - Nonprofit bérlakásszektor szabályozás: akkreditációs és jogi keretek (szövetkezetek, társadalmi vállalkozások számára) - Airbnb és rövidtávú kiadás szabályozása - Ingatlanpiaci ösztönzők hosszútávú bérbeadásra - Üres vagy nem lakáscélú ingatlanok lakáscélra fordításának jogi kereteinek tisztázása 2. Városkormányzás - Főváros-Kormány együttműködés: Fővárosi Közfejlesztések Tanácsának újraindítása és törvényi szintű megerősítése - Főváros-kerületek közötti együttműködés: adatmegosztás, adatharmonizációs szabályok, együttműködés szervezeti, jogi kereteinek megteremtése, üzemeltetési kérdések - Városterületi intézményrendszer: BAFT kompetenciáinak bővítése, allokált forrás közös fejlesztésekre 3. Szabályozási reformok forrásbevonás érdekében - Budapest specifikus normatív hozzájárulási rendszer, értéknövekedésből adódó kompenzációk bevezetése, hozzájárulás visszaforgatása - Új működési modellek szabályozása: PPP-k és városfejlesztési alapok működéséhez jogi háttér biztosítása, Zöld pénzügyi ösztönzők és ESG-alapú közszféra - vállalati együttműködések szabályainak rendezése 4. Intézményi és szervezeti fejlesztések - Fővárosi Lakásügynökség működési, jogi és pénzügyi modell finomhangolása a pilot eredményei alapján. - Digitális Városháza: egyablakos részvételi kapu szabályozása. - Agilis projektirányítás és service design módszertan beépítése belső szabályzatokba, tudásmegosztási platformok 5. Zöld átállást érintő javaslatok - Zöld közbeszerzési követelmények egységesítése, bevezetése

Szemponatok	Javaslatok
	- Csapadékvíz kezelési előírások bevezetése (vizsgálni kell, hogy hol, hogyan), vízmegtartási kötelezettségek - Épületenergetikai korszerűsítési támogatások kiszámítható, jogszabályban rögzített rendszere. 6. Területhasználat - Mesterterv eszközének bevezetése 7. Civil és lakossági részvétel - Civil Adatbázis további működtetése és a regisztrált szervezetekkel az együttműködések kiterjesztése. - Községi költségvetés működésének formalizálása (éves keret, eljárásrend).
További példák	További példák: - Az önkormányzati szektor szerepének növelése az innovációs ökoszisztémában, az életminőség javítását célzó innováció ösztönzése, alkalmazása. - Városfejlesztési irányok, hangsúlyos fejlesztések komplex kezelése - a közszférához kapcsolódó jogi háttér kiszámíthatóságának növelése és az ügyintézés minőségének fejlesztése, melyben a digitalizációnak meghatározó szerepe van. - Zöldtetők, napelemek telepítésének esetleges akadályainak lebontása
Területi partnerség	Fővárosi Településterv alapján (FTT II. Cselekvési program) 1. Városterületi szintű intézményes partnerség kialakítása - „Metropolisz Kerekasztal” létrehozása – új területi együttműködési forma: a Fővárosi Közgyűlés javaslata alapján a Főváros, a kerületek és az agglomeráció települései számára jönne létre egy kéthavonta ülésező konzultatív és információs fórum, mely közös állásfoglalások, irányelvek és együttműködési ajánlások kialakítására alkalmas. - Önkormányzati társulás jellegű együttműködés: a kerekasztal önkormányzati társulási elveken működne, közös szabályozási kerettel, ahol minden település megtartja az autonómiáját, de a térségi ügyekben közös koordináció valósul meg. 2. Háromszintű partnerségi struktúra erősítése - Főváros – Kerületek – Agglomeráció együttműködés - Többszereplős koordináció erősítése a nagyobb léptékű fejlesztésekben (mobilitás, árvízvédelem, közművek, csapadékvíz). - Településhatáron átnyúló projektek összehangolása, különös tekintettel az elővárosi mobilitásra és csapadékvíz-gazdálkodásra. - Adatmegosztás és adatharmonizálás várostérségi szinten. 3. Tematikus területi partnerségi javaslatok

Szemponatok	Javaslatok
	Közlekedés és mobilitás - Elővárosi vasúti, HÉV- és közúti kapcsolatok fejlesztése közös tervezéssel. - P+R kapacitások bővítése az agglomeráció településeivel együttműködésben. - Kerékpáros hálózat közös fejlesztése a közigazgatási határokon át. Zöld infrastruktúra és vízgazdálkodás - Kisvízfolyások menti együttműködések (árvízvédelem, csapadékvíz-megtartás). - Városhatáron átnyúló zöldfolyosók és ökológiai hálózat védelme. Gazdaságfejlesztés és befektetésösztönzés - FERIHEGYI Gazdasági Övezet közös területi tervezése és fejlesztése. - Városterégi szintű gazdaságélénkítő programok (pl. innovációs együttműködések). Turizmus - Regionális turisztikai kínálat összehangolása (agglomeráció bevonásával). Humán szolgáltatások - Olyan térségi fejlesztések támogatása, amelyek csökkentik az ingázást, és helyben biztosítják az alapvető szolgáltatásokat az agglomerációban. 4. Jogszabályi és kormányzati partnerségi javaslatok területi szinten - Kormány–Főváros stratégiai partnerség új alapokra helyezése. - Fővárosi Közfejlesztések Tanácsának törvényi megerősítése a városterégi koordináció egyik kulcsa. - Országos jogszabályokhoz Budapest-specifikus módosítások kezdeményezése (pl. lakáspiac, közlekedés, rövid távú kiadás). 5. Területi partnerség a kerületekkel - Több kerületet érintő infrastruktúra- és közterület-fejlesztések összehangolása. - Tulajdonjogi, üzemeltetési és jogi akadályok közös rendezése nagy projektterületeken (pl. Csepel-Művek). - Közös adatmegosztás, ütemezés összehangolása, parkolási és forgalomszabályozási partnerségek. 6. Civil és társadalmi partnerségek városterégi kiterjesztése - A civil munkacsoportok (Zöld, Esélyteremtő, Nyitott, Fiatal, Kreatív, Aktív Budapest) bevonása a városterégi együttműködésbe. - Civil részvételi folyamatok összehangolása kerületi szinten is.

Szemponatok	Javaslatok
Területi partnerség példák	Egyéb javaslatokra példák: - Ferihegyi Gazdasági Övezet kialakítása - Kisvízfolyások menti együttműködések kialakítása, erősítése - Szorosabb fejlesztési együttműködés Budapest és az agglomeráció között, - BAFT hatásköreinek felülvizsgálata, a fejlesztési és rendezési szándékok összehangolása, és egységes megvalósítása érdekében a Budapesti metropolis térségben - Együttműködés továbbfejlesztése a fővárosi és agglomerációs közlekedésszervezésben; Megosztott mobilitási eszközök használatának kiterjesztése - Szorosabb, kooperatívabb együttműködés a Fővárosi Önkormányzat és a kerületek között a fejlesztésekben

5 Önellenőrzési lista - félidei értékelés ellenőrzéséhez

8. táblázat Önellenőrzési táblázat

Ellenőrzési szempont	Megfelel (igen/nem)	Megjegyzés
1. Teljesség és szerkezet		
Minden kötelező fejezet szerepel a dokumentumban (1–4. fejezet)	igen	
2. Tartalmi megfelelés		
Az ITP verziók értékelése megtörtént	igen	
A forrásfelhasználás adat-alapúan bemutatott	igen	
Az indikátorvállalások összegzése az elérhető adatok alapján megtörtént	igen	
A partnerség értékelése megtörtént	igen	
Az egyéb tényezők azonosítása megtörtént	igen	
Az értékelés összegzése elkészült és a következő programozási időszakra vonatkozó javaslatok megfogalmazásra kerültek	igen	
4. Formai megfelelés		
Az értékelés megfelel a sablondokumentumnak és az értékelési útmutatónak	igen	

6 Mellékletek

-